

RIIGIKANTSELEI

AVATUD VALITSEMISE PARTNERLUSE KOORDINEERIV KOGU

KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinn

14.01.2015 nr 1-8/2

Algus kell 15:00, lõpp kell 17:00

Juhatas	Heiki Loot
Protokollis	Juhani Lemmik
Osa võtsid	Norman Aas, Justiitsministeeriumi kantsler Liia Hänni, E-Riigi Akadeemia e-demokraatia programmi juht Maris Jõgeva, Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit Leif Kalev, Siseministeeriumi kantsler Olari Koppel, Eesti Koostöö Kogu juhataja Anneli Leega Piiskop, Välisministeeriumi 2. büroo lauauilem (asendas Välisministeeriumi kantslerit) Andrei Liimets, Avatud Eesti Fond (AVP ümarlaua koordinaator) Agris Peedu, Rahandusministeeriumi asekanter (asendas Rahandusministeeriumi kantslerit) Peep Peterson, Eesti Ametiühingute Keskliit Margus Sarapuu, Riigikantselei, strateegiadirektor Annika Uudelepp, Poliitikauuringute Keskus Praxis
Juures viibisid	Kristiina Tiimus, Riigikantselei

Koosoleku päevakord:

1. Tegevuste lahtikirjutused heakskiitmiseks
2. Tegevuste 2.1. „Poliitikakujundamise varases etapis info kättesaadavaks tegemine nii menetluse kui ka osalusvõimaluste kohta“ ja 2.2. „Selliste algatuste edendamine, mis võimaldaksid arutelu põhimõteteliste valikute üle poliitikakujundamise varases faasis“ lahtikirjutuste arutelu
3. Tegevuse 1.1. „Poliitikakujundamise ja õigusloome protsessist parema ülevaate andmine, selle selgitamine, visualiseerimine ja osalemisvõimaluste kirjeldamine“ lahtikirjutuse arutelu
4. Tegevuse 1.3. „Uues valitsusveebis kaasamise rubriigi täiendamine, ministeeriumide kaasamisalase info ja selle esitlemisviisi standardiseerimine“ lahtikirjutuse arutelu
5. Tegevuste 2.5. „Struktuurifondidest rahastatavate kaasamisprojektidele sisu andmine ja elluviimine koostöös vabähendustega“ ja 3.2. „Sotsiaalpartnerite ja teiste vabakonna ühenduste võimekuse suurendamine selleks, et nad suudaksid avalikku poliitikat paremini analüüsida ja kaasata oma liikmesorganisatsioone avalikku poliitikat puudutavate seisukohtade väljatöötamisse“ lahtikirjutuste arutelu
6. Töökorra täiendus

7. Muud küsimused

1. Tegevuste lahtikirjutused heakskiitmiseks

Otsus:

1. Kiita heaks järgmiste tegevuste lahtikirjutused:
- 1.2. „E-osalemise kanalite edasiarendamine kasutajale mugavamaks, võimaluse korral omavaheline integreerimine, potentsiaalsete kasutajate teavitamine e-osalemise kanalite võimalustest“;
- 2.6. „Valitsusvälise internetipõhise arutelukeskkonna loomine, et võimaldada kodanikel algatada, kavandada, koostada ja seejärel digitaalselt allkirjastatuna esitada riigi- ja kohaliku võimu asutustele kollektiivseid märgukirju.“;
- 4.1. „Riigiraha rakenduse edasiarendamine: keskvalitsuse, avalik-õiguslike isikute ja võimalikult suure osa valitsussektorisse kuuluvate muude üksuste raamatupidamise andmete lisamine kontoplaaniga nõutud detailsuses“;
- 4.2. „Kohalike omavalitsuste erasektorisse ja kolmandasse sektorisse kuuluvate tehingupartnerite avalikustamine ning selle info liidestamine äriregistriga tehinguga seotud isikute väljatoomiseks“;
- 4.4. „Juhtnõuandmine kohalikule omavalitsusele kohalikust eelarvest kodanikule arusaadava lühiülevaate koostamiseks riigi eelarvestrateegia ja riigieelarvega sarnasel kujul“;
- 5.4. „Mitteresidendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise alustamine, parandades niimoodi mitteresidentide võimalusi e-teenuseid kasutada ning ühiskonnaasjades ja ettevõtluses osaleda“;
- 6.1. „Avaandmete portaali opendata.riik.ee täiskasutusse andmine: proovikasutusest n-ö päriskasutusse üleviimine koos esmatasandi organisatsioonilise toe tagamisega“;
- 6.2. „Taotlusvoorude korraldamine andmete avamiseks, ka linkandmete katseprojektide elluviimiseks“;
- 6.3. „Avaandmete taaskasutust edendavate ürituste (häkkimispäevade ehk hackathonide, teabepäevade, seminaride jne) korraldamine“.

2. Tegevuste 2.1. „Poliitikakujundamise varases etapis info kättesaadavaks tegemine nii menetluse kui ka osalusvõimaluste kohta“ ja 2.2. „Selliste algatuste edendamine, mis võimaldaksid arutelu põhimõtteliste valikute üle poliitikakujundamise varases faasis“ lahtikirjutuste arutelu

Riigikantselei tegi ülevaate tegevuste lahtikirjutustest ning püstitas küsimuse, kas see on see, mida vaja teha või tuleks teha midagi muud. Arutelu käigus tõstatati järgmised küsimused:

- 1) Kas õiguslikult on selge, millal ja millega tekib kodanikul või vabaaühendusel õigus osaleda? Arvati, et üheks puuduseks on see, et õiguslikult ei ole määratletud poliitikaprotsessi algust ja avaliku konsultatsiooni sisu pole selgelt määratletud;
- 2) Osalemisega seotud infosüsteemid saavad toetada osalemist sedavõrd, kui sinna info laekub.
- 3) Parimate praktikate väljaselgitamine ja koolitus peavad toetama riigiasutuste arusaama õigest kaasamisest
- 4) Järelevalve, st kuidas tagada reeglitest kinnipidamine ja selle käigus ka nõustada osapooli.

Käidi välja idee, et üheks info parema kättesaadavuse tagamise viisiks oleks toimiku avamine

eelnõude infosüsteemis (EIS) töö alustamisel asjas, millest võib edaspidi saada eelnõu vm valitsuse otsus. Järgnes arutelu selle üle, kas alati on ühemõtteliselt võimalik fikseerida asja alguspunkti. See on lihtsasti teostatav seadusloomes (väljatöötamiskavatsus), arengukavade ettevalmistamisel (arengukava koostamise ettepanek), aga keerulisem määrusandluses. Üheks vaateks selles küsimuses oli, et kuigi menetlus on põhimõtteliselt avalik (nt saab infot käimasolevate menetluste kohta teabenõudega küsida), ei ole info toimuva kohta avalikult kättesaadav. Lisati ka, et menetlusprotsessid on tihti ebastandardised (nt selle poolest, kui põhjalikult tegeletakse ja kui palju kulub aega probleemikirjelduse etapis) ja seetõttu raskesti formaliseeritavad just ettevalmistavas etapis.

Otsus:

1. Eelnõude infosüsteemis toimiku avamise küsimuses püstitada teema õigusloomejuhtide ümarlaua koosolekul, kuhu kutsuda Liia Hänni.
2. Töötada tõstatatud küsimused 1-4 ja lahtikirjutuse kavand täiendavalt läbi koos partneritega. Arutada läbi võimalus, et tekiks regulaarne ja järjepidev kaasamisega rahulolu ja menetlusreeglite järgimise kohta tagasiside andmise mehhanism vabaihenduste osalusel.
3. Tuua uuendatud lahtikirjutused 2.1. ja 2.2. koordineerivasse kogusse pärast vastavate arutelude toimumist.

3. Tegevuse 1.1. „Poliitikakujundamise ja õigusloome protsessist parema ülevaate andmine, selle selgitamine, visualiseerimine ja osalemisvõimaluste kirjeldamine“ lahtikirjutuse arutelu

Arutelu põhisisuks oli küsimus sellest, kuidas kirjeldada avaliku konsultatsiooni toimumist. Põhiküsimuseks on, kuidas defineerida avalikku konsultatsiooni, sh kuidas tuleks avalikkust informeerida selle toimumisest (EIS-s, mujal) ning kas iga konsultatsioon peab toimuma avalikult (küsimus avalikust ja suunatud konsultatsioonist)? Millist infot tuleb avaliku konsultatsiooni kohta edastada, on samuti ebaselge (et ei oleks teavitamise etapis pelgalt eelnõu, tagasiside etapis kas ainult teatud kanalite kaudu laekunud info või igasugusest infost ülevaade). Kuidas tagada info ajakohasus (nt tagasiside avaliku konsultatsiooni tulemuste kohta varem kui alles lõpliku eelnõu juures)? Leiti, et kõike infot ühte kontsentreerida oleks töökorralduslikult keeruline ja kulukas. Tuleks teha vahet formaalse info ja muu info vahel. Leiti, et olulise osaga tõstatatud küsimustest tegeletakse tegevuse 2.4. „Poliitikakujundamise tulemustest parema tagasiside andmiseks erinevate võimaluste ja meetodite tutvustus valitsusasutustele, nende kasutuselevõtt“ all, mida ette valmistades arutatakse partneritega läbi ka siin tõstatatud teemad.

Otsus:

1. Teha tegevuse 1.1. lahtikirjutusse täpsustus, et edaspidi uuendatakse tekste ja visualiseeringut vastavalt sellele, kuidas poliitikakujundamise, õigusloome ja kaasamise protsesse edasi arendatakse. Jätkata olemasolevate poliitikakujundamise, õigusloome ja kaasamise protsessi kohta käivate tekstide täpsustamist enne vastava materjali interaktiivseks tegemist ja avalikustamist. Selle täpsustusega kiita tegevuse lahtikirjutus heaks.
2. Tõstatada eelnõu suhtes avaldatud arvamuste infosüsteemides esitlemise viisiga seotud küsimus tegevuse 2.4. lahtikirjutuse projekti partneritega läbiarutamise käigus.

4. Tegevuse 1.3. „Uues valitsusveebis kaasamise rubriigi täiendamine, ministriumide

kaasamisalase info ja selle esitlemisviisi standardiseerimine“ lahtikirjutuse arutelu

Paluti selgitust, kas edaspidi hakkab kaasamist puudutav informatsioon paiknema ainult ühes keskses veebis ehk leheküljel valitsus.ee. Riigikantselei selgitas, et osa kaasamisalast informatsiooni hakkab olema ühetaoline kõigis veebides, nii valitsus.ee leheküljel kui iga ministeeriumi veebis, osa kaasamisalast infot on unikaalne vastavalt kaasamise korraldusele ministeeriumis, aktuaalsetele teemadele ja valitud kommunikatsiooniviisile (nt blogid, eraldi veebid teatud eelnõude ettevalmistamise käigus, vikipeedia jms).

Otsus:

1. Võtta informatsioon teadmiseks ja kiita tegevuse 1.3. lahtikirjutus heaks.

5. Tegevuste 2.5. ja 3.2. lahtikirjutuste arutelu

Tegevuse 2.5. lahtikirjutuse suhtes oli ettepanek rõhutada, et toetatavate tegevussuundade (struktuurivahenditest rahastatava poliitikakujundamise kvaliteedi arendamise meetme kontekstis nimetatud projektiks) raames pole projektide valik tänaseks langetatud ja protsess on jätkuvalt avatud kogutud ettepanekute suhtes prioriteetsuse väljendamiseks ja ka uute ideede väljapakkumiseks. Koordineerivas kogus võiks pidada strateegilise tasandi arutelu sellest, milliseid projekte toetada. Riigikantselei selgitas, et üldtingimused, sh tegevussuunad on kindlaks määratud riigisekretäri kinnitatud meetme tingimuste käskkirjaga ning valmisolek on alustada kolme projektiga 2015. aastal. Täpsed projektide kirjeldused arutatakse enne algatamist läbi riigiasutuste ja partnerite esindajatest koosnevas komisjonis, kuid AVP koordineerivat kogu hoitakse ettevalmistusprotsessiga kursis. Ühe projekti raames võidakse toetada omakorda mitmeid alaprojekte. Tegevuse 3.2. lahtikirjutuse kontekstis väljendati vajadust, et Siseministeerium tegeleks lisaks strateegilise partnerlusele sisu andmisega ministeeriumi valitsemisalas edaspidi ka teiste ministeeriumide juhendamisega sellisele instrumendile sisu andmisel.

Otsus:

1. Täpsustada tegevuse 2.5. lahtikirjutust selliselt, et oleks ühemõtteliselt selge kaasamise projektide valiku avatud iseloom. Selle parandusega kiita lahtikirjutus heaks.
2. Kiita tegevuse 3.2. lahtikirjutus heaks muutmata kujul.

6. Töökorra täiendus

Riigikantselei pani koordineerivale kogule ette töökorra täiendusettepaneku võimaldada pidada koosolekuid koosoleku juhataja välja pakutud vormis, sh elektronposti teel. Välja pakutud küsimusega tutvumiseks jäetakse piisav aeg. Kui keegi peab vajalikuks välja pakutud küsimuse aruteluks kokku tulla, tuuakse küsimus koosolekule.

Otsus:

1. Täiendada töökorda uue punktiga 2: koosolek toimub koosoleku juhataja välja pakutud vormis (sh elektronposti teel).

7. Muud küsimused

L. Kalev tegi ettepaneku lugeda tegevus 5.4. „Mitteresidendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise alustamine, parandades niimoodi mitteresidentide võimalusi e-teenuseid kasutada ning ühiskonnaasjades ja ettevõtluses osaleda“ täidetuks.

Otsus:

1. Käsitleda ettepanekut koordineeriva kogu järgmisel koosolekul, kui sellel osaleb ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kantsler.

Järgmine AVP koordineeriva kogu koosoleku toimumise aeg on 24. märtsil 2015 kl 15-17. Üheks aruteluteemaks võiks olla Eesti osalemine AVP rahvusvahelise tasandi tegevuses.

(allkirjastatud digitaalselt)

Heiki Loot

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Juhani Lemmik

Protokollija